

2514-54

**SAMENVATTING MER EN AANVULLING
BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED
GEMEENTE ZUNDERT**

GEMEENTE ZUNDERT

1 januari 2012
075702914:0.2 - Definitief
110502.700188.0700

Samenvatting MER en aanvulling Bestemmingsplan Buitengebied gemeente Zundert

Aanleiding voor het MER

De gemeente Zundert stelt een nieuw bestemmingsplan op voor het gehele buitengebied. In het kader van het bestemmingsplan buitengebied zal de gemeente o.a. haar beleid over de ontwikkelingsmogelijkheden voor de intensieve veehouderij en boomteeltsector nader uitwerken. Dit nieuwe planologisch beleid stelt kaders aan ontwikkelingen, waarvoor later nog een milieueffectrapportage moet worden doorlopen of waarvoor moet worden beoordeeld of dat nodig is. Om die reden moet de gemeente ook voor het bestemmingsplan buitengebied een milieueffectrapport (MER) opstellen.

Procedure voor het MER

Nadat de gemeente Zundert eerst aan de hand van een Notitie Reikwijdte en Detailniveau advies had ingewonnen, is vervolgens het MER opgesteld. De gemeente Zundert heeft dat MER gevoegd bij het ontwerp-bestemmingsplan, zodat bij de behandeling daarvan de milieueffecten van het plan en eventuele alternatieven daarvoor inzichtelijk worden gemaakt. Ook kon eenieder op het ontwerp-bestemmingsplan en op het MER zijn zienswijzen indienen.

Naar aanleiding van het MER heeft de Commissie voor de m.e.r. geadviseerd om een aanvulling op het MER op te stellen om twee essentiële tekortkomingen in het MER op te lossen. Voor beide onderwerpen heeft de gemeente aanvullingen laten opstellen:

1. Kwantificering van de effecten op bodem en grond- en oppervlaktewaterkwaliteit en -kwantiteit (ARCADIS, 2012: *Aanvulling op het MER bestemmingsplan buitengebied gemeente Zundert*) (in deze aanvulling is tevens nadere uitleg opgenomen over enkele informatie-aspecten die de Commissie voor de m.e.r. in haar toetsingsadvies had opgenomen betreffende: de veehouderijgegevens, de Belgische Natura 2000-gebieden en de soortenbescherming in het kader van de Flora- en faunawet);
2. Visie op de gewenste landschappelijke ontwikkeling van het buitengebied, dat kan dienen als toetsingskader voor landschappelijke effecten (Grontmij, 2012: *titel*).

Om beide aanvullingen op het MER goed tot hun recht te laten komen, is de oorspronkelijke samenvatting van het MER met de uitkomsten uit die beide documenten aangevuld in voorliggend document. Deze nieuwe samenvatting zal de gemeente Zundert, in combinatie met het oorspronkelijke MER, met beide aanvullingen en met de nota van antwoord op de ingediende zienswijzen, ter visie leggen met het definitief door de gemeenteraad vastgestelde bestemmingsplan buitengebied.

Visie gemeente op haar buitengebied

De gemeente heeft op hoofdlijnen de volgende visie op het nieuwe bestemmingsplan en hoe daarin de boomteeltsector en de veehouderij te faciliteren:

- Het nieuwe bestemmingsplan is beleidsarm en conserverend. Nieuwe ingrijpende ontwikkelingen zijn niet opgenomen, maar nieuw beleid is wel meegenomen om het plan "bij de tijd te brengen";
- De boomteeltsector mag flink groeien en intensiveren. De gemeente wil maximale ruimte bieden aan de boomteeltsector. Als bovengrenzen gelden 500 hectare aan pot- en containervelden en 175 hectare glas. De gemeente streeft daarbij een sterke concentratie na van de boomteelt in het boomteeltontwikkelingsgebied (BOG). Daarnaast biedt zij mogelijkheden in de agrarische hoofdstructuur plus (AHS+). In de beekdalen wenst de gemeente geen verdere intensivering van de boomteeltsector;
- Groei van de intensieve veehouderij (varkens, kippen, vleeskalveren e.d.) wil de gemeente toelaten conform provinciaal beleid. Dit houdt in dat deze bedrijven tot 1,5 hectare bouwblok krijgen in het verwevingsgebied landbouw. In extensiveringsgebied (zones langs kernen en natuur) mag de sector niet groeien.

Wat gebeurt zonder nieuw bestemmingsplan?

Uit trendmatige cijfers (afgelopen tien jaar) blijkt dat de veehouderijsector ongeveer even groot is gebleven, zowel in Nederland als in de gemeente Zundert. Het aantal veebedrijven neemt af, daar staat tegenover dat deze veehouderijen per stuk steeds groter groeien, zodat per saldo de sector even groot blijft. Als referentiesituatie ("*wat zou er gebeuren als de gemeente geen nieuw bestemmingsplan met planologische mogelijkheden voor de veehouderij erin?*") is aangenomen dat de veehouderij gelijk van omvang blijft de komende tien jaar. Verder zal de sector de komende jaren moeten investeren in stalsystemen die de uitstoot van ammoniak terugdringt, dus maken die aanpassingen deel uit van de referentie.

De boomteeltsector is in de gemeente Zundert al sterk aanwezig en blijkt te groeien. Ook in deze sector neemt het aantal bedrijven af, maar de groei per bedrijf is gemiddeld zo groot, dat de boomteeltsector in omvang toeneemt. Als referentie is verondersteld dat de boomteelt met een kwart zal groeien in de gemeente en dat deze groei verspreid zal plaatsvinden.

Milieugebruiksruimte

In dit MER is in beeld gebracht hoeveel groei er mogelijk is vanuit milieueisen voor een scala aan milieuthema's. Dit wordt ook wel aangeduid met de term 'milieugebruiksruimte'.

Stikstof

Voor de ammoniakuitstoot, een verzurende stof die als onderdeel van de neerslag aan stikstof natuurgebieden belast, geldt vooral de eis dat Europees beschermde Natura 2000-gebieden niet significant aangetast mogen worden. De achtergrondbelasting (het totaal van de neerslag aan stikstof) is zo hoog, dat er geen gram bij mag. Om die reden kan de veehouderij in Zundert de uitstoot aan ammoniak niet uitbreiden, tenzij er ergens anders uitstoot gesaneerd wordt. Dit kan door aankoop van uitstootrechten uit een provinciale ammoniakbank. De veehouderij in Zundert heeft hiervoor een relatief goede uitgangspositie, omdat Natura 2000-gebieden relatief ver weg liggen. Hoe verder het Natura 2000-gebied aflight van een veehouderij, des te lager is de belasting van het gebied door die veehouderij.

Geur

Voor geurhinder geldt de Wet geurhinder en veehouderij als maatstaf. Bij uitbreiding van een veehouderij moet de gemeente toetsen of dit niet leidt tot een overschrijding van geurnormen voor burgerwoningen in het buitengebied resp. in de bebouwde kom. Voor de meeste veehouderijen is de milieuruimte m.b.t. geur in de gemeente Zundert beperkt, hetgeen inhoudt dat ze maar beperkt kunnen groeien en tegen hun geurgrenzen

'aanlopen'. Voor melkveehouderij gelden vasten afstanden tot burgerwoningen en geldt de geurfactor dus niet.

Fijn stof

Fijn stof bestaat uit in de lucht zwevende deeltjes die kleiner zijn dan 10 micrometer, die kunnen leiden tot gezondheidsproblemen en tot vroegtijdige sterfte. Wettelijk zijn grenswaarden vastgelegd, waarboven de fijn stof-concentratie in een bepaalde hoeveelheid tijd niet mag komen. De fijn stof-concentratie in Zundert ligt betrekkelijk ver onder die norm. Dit betekent dat er nog veel ruimte is voor uitbreiding van veehouderij, die deze uitstoot. Wel moet gezegd worden dat de norm van de Wereldgezondheidsorganisatie WHO lager ligt dan de wettelijke Nederlandse norm en dat die niet wordt gehaald in grote delen van de gemeente Zundert.

Stalmaatregelen

Voor de bovengenoemde milieubelastende stoffen (stik stof, geur, fijn stof) bestaan in de veehouderij mogelijkheden om deze door stalinnovatie te beperken. Dit betekent dat uitbreiding toch mogelijk kan zijn, zonder dat er sprake is van een toename aan milieubelasting.

Overige

Vanuit andere milieuthema's kunnen beperkingen optreden als volgt:

- Bodemkwaliteit: uit de bodemkwaliteitskaart blijkt dat de bovengrond licht is verontreinigd met de bestrijdingsmiddelen DDT en Drins. Dit betekent dat aan de boomteelt beperkingen gesteld zouden kunnen worden. De gemeente Zundert ontwikkelt momenteel bodembeleid.
- Waterkwaliteit: de normen van de Kaderrichtlijn Water worden al overschreden en zullen ook op termijn (2015) niet gehaald worden. De concentraties uit toevoersloten naar de grotere waterlopen mogen niet toenemen, dus kunnen eisen nodig zijn voor de boomteelt.
- Waterkwantiteit: op enkele specifieke locaties in de gemeente zijn waterbergingsgebieden aangewezen, hier zullen de mogelijkheden voor boomteelt en veehouderij beperkt zijn.
- Landschap, cultuurhistorie en archeologie: er zal rekening gehouden moeten worden met een aantal historische groenstructuren en vlakken met historisch geografische waarde. In de beekdalen is de trefkans op archeologische vondsten het hoogst.
- Geluid: met name de veehouderij kan lokaal geluidsoverlast veroorzaken, vanwege gebruik van ventilatoren. De afstandsnormen uit het VNG-handboek Bedrijven en Milieuzonering (2009) vanwege geluid (minimaal 50 meter tussen een inrichting en een gevoelige functie (wonen)) lijkt in de gemeente Zundert het meest beperkende criterium te zijn voor de veehouderij.

Voornemen, alternatieven, worst case situatie

Voornemen

Het voornemen van de gemeente bestaat uit de mogelijkheden die zij wil bieden aan de boomteelt en de veehouderij. Deze zijn genoemd in de visie (zie boven).

Alternatieven

De effecten van een mogelijke ontwikkeling van de veehouderij en van de boomteeltsector zijn volgens drie alternatieven verkend in het MER. Voor de ontwikkeling van de boomteeltsector zijn alternatieven geformuleerd die de bestuurlijk/politieke discussie op gemeentelijk en provinciaal niveau kunnen voeden met milieu-informatie. Voor de

veehouderij is gewerkt met enkele mogelijke ontwikkelscenario's. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de alternatieven die in dit MER zijn behandeld. Het alternatief Sterke groei is het voorkeursalternatief van de gemeente Zundert.

Alternatief	Beschrijving
Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)	<p>Boomteelt Geen toename van de boomteelt, maar stabilisatie. Afname van boomteelt in beekdalzones, kernrandzones en GHS, maar groei in het BOG. Per saldo nulgroei.</p> <p>Intensieve veehouderij Afname IV door stoppen bedrijven < 40 nge*, en <70 nge in kwetsbare zones (extensiveringsgebied, in Wav-zones en kernrandzones). Er zijn geen groeiers verondersteld.</p>
Alternatief Beperkte groei	<p>Boomteelt Als MMA maar met toename boomteelt met 25% (waaronder pot- en containerveld en glas) in BOG en AHS+. Is gelijk als referentie, echter de ligging is anders, want met aangepast BOG (voorstel gemeente).</p> <p>Intensieve veehouderij De productieruimte van de stoppers wordt geheel toegekend aan de groeiers in verwevingsgebied (voor zover dit mogelijk is binnen geurcontouren en bouwblok).</p>
Alternatief Sterke groei	<p>Boomteelt Toename boomteelt in BOG en in AHS+, met uitbreiding van pot- en containervelden en ondersteunend glas tot maximaal 500 hectare pot- en containerveld en 175 hectare glas.</p> <p>Intensieve veehouderij Intensieve veehouderij conform alternatief Beperkte groei, maar ook toename melkrundvee met 10%. Voor IV wordt verondersteld dat deze een gelijke omvang houdt.</p>

* nge is een economische maat voor de bedrijfsomvang.

Worst case

Op verzoek van de Commissie voor de m.e.r. is een zogenaamde worst case situatie uitgewerkt. Hierin staat omschreven wat er zou gebeuren als de veehouderij haar geboden fysieke ruimte volledig zou benutten. Dit houdt in dat op alle agrarische bouwblokken een uitbreidingsruimte mogelijk is tot 1,5 hectare en dat op alle agrarische bouwblokken omschakeling naar intensieve veehouderij kan plaatsvinden. De uitkomst is dat in dat geval de ammoniakuitstoot in de worst case situatie zou toenemen met ruim 40%. Voor de geuruitstoot geldt dat deze meer dan verdubbelt bij de worst case situatie. Bij deze methode zijn echter de nodige kanttekeningen te plaatsen en het risico dat het zal plaatsvinden is naar verwachting klein.

Effecten van de alternatieven

Relevante effecten van veehouderij en boomteelt

De alternatieven zijn op een aantal milieu-aspecten beoordeeld. Een effect treedt niet altijd op uit zowel de veehouderij, als uit de boomteelt. Daarom is eerst een inschatting gemaakt welke effecten relevant zijn en welke niet.

Aspect	Criterium	Intensieve veehouderij	Boomteeltsector
Natuur	Ammoniakdepositie op Natura 2000-gebieden, Wav-gebieden en overige natuur	Relevant Stalemissies dragen bij aan ammoniak- en stikstofdepositie	Niet relevant Geen ammoniak- en stikstofdepositie

Aspect	Criterium	Intensieve veehouderij	Boomteeltsector
	Effecten op soorten	Niet relevant Informatieplicht schuift door naar meer concrete initiatieven	Niet relevant Informatieplicht schuift door naar meer concrete initiatieven
	Barrièrewerking en ruimtebeslag	Niet relevant In het buitengebied is eventuele uitbreiding van IV beperkt tot bestaande bouwblokken	Relevant Vanwege grote bouwvlakken en mogelijke uitbreiding daarvan
Geur	Geurhinder	Relevant Stalemissies leveren bijdrage aan geurhinder	Niet relevant Teelt resulteert nauwelijks in waarneembare geurhinder
Fijn stof	Overschrijding fijn stof emissienormen	Relevant Toename vrachtverkeer en eventueel pluimveehouderij	Relevant Toename vrachtverkeer
Landschap, cultuurhistorie en archeologie	Beïnvloeding landschappelijke patronen/objecten en elementen	Relevant Verstening door IV ontwikkelingen	Relevant Verglazing, plasticisering en containerisering door boomteelt ontwikkelingen
	Beïnvloeding van historische landschappelijke patronen/objecten en elementen	Relevant CH-patronenonder vinden invloed van verstening/bouwmassa	Relevant CH-patronen onder vinden invloed van verglazing/bouwmassa
	Beïnvloeding van de archeologische waarden	Relevant Bij aanleg van funderingen en mestkeiders	Relevant Bij aanleg van funderingen, bergingsbassins en verhardingen
Licht	Lichthinder op natuur en mensen	Niet relevant Licht treedt nauwelijks naar buiten uit stallen en installaties	Niet relevant Nauwelijks teelt van glasgroenten en snijbloemen met assimilatiebelichting
Geluid	Geluidshinder bij geluidsgevoelige categorieën; bebouwde kom, geluidgevoelige gebouwen en terreinen, woningen en stiltegebieden	Relevant Vanwege geluidsemissie van ventilatiesystemen	Niet relevant Teelt resulteert nauwelijks in waarneembare geluidshinder
Bedrijfsschade	Ammoniakdepositie op bouwteeltgewassen en potplanten	Relevant Ammoniakdepositie uit o.a. IV kan effect hebben op boomteeltgewassen	
Verkeer	Gevolgen voor verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid	Relevant Toename van vrachtverkeer op plattelandswegen	Relevant Toename van vrachtverkeer op plattelandswegen

Aspect	Criterium	Intensieve veehouderij	Boomteeltsector
Water & Bodem	Beïnvloeding van de bodemstructuur en geomorfologie	Relevant Eventuele uitbreiding van stallen	Relevant Eventuele uitbreiding en nieuwvestiging in de boomteeltsector en bewerking van de bodem
	Beïnvloeding van het grond- en oppervlaktewatersysteem	Niet relevant Uitgangspunt is waterneutraal bouwen	Relevant Vanwege verhardingen en grote bouwblokken en mogelijke grondwaterafhankelijke systemen als gietwater
	Beïnvloeding van de bodemkwaliteit en grond- en oppervlaktewater kwaliteit	Niet relevant Vanwege vergunningeisen als vloestofdichte vloeren geen effect	Relevant Gebruik meststoffen en pesticiden in combinatie met uitspoeling
Gezondheid	Effecten op gezondheid	Relevant Vanwege zoonosen en milieuaspecten (geur, fijn stof)	Niet relevant Vanwege geconditioneerde gewasbescherming uit te sluiten

Resultaten effectbeoordeling

Op basis van modelberekeningen aan de alternatieven is bepaald wat de ammoniakuitstoot vanuit de veehouderij is en in welke hoeveelheden deze neerslaat op natuurgebieden. Verder is berekend welke geurhinder te verwachten is. De effecten voor andere aspecten zijn vooral verkregen door de alternatieven te linken aan documentatie die beschikbaar is over bijvoorbeeld waterkwaliteit, natuur- en landschapswaarden en de verkeerssituatie in de gemeente. In onderstaande tabel is het resultaat van deze beoordeling weergegeven.

Aspect	Beoordelingscriterium	MMA	Beperkte groei	Sterke groei
Natuur	Ammoniakdepositie op Natura 2000-gebieden	0/-		
	Ammoniakdepositie op Wav-gebieden	0/-	-	-
	Ammoniakdepositie op overige natuur	0/-	-	-
	Effecten op soorten	+	0/+	-
	Barrièrewerking en ruimtebeslag	+	0/-	-
Geur	Leefklimaat binnen de bebouwde kom	+	-	-
	Leefklimaat buiten de bebouwde kom	+	0	0
Fijn stof	Verkeer fijn stof (PM10)	0/+	0	0
	Bedrijfsvoering fijn stof (PM10)	0/+	0	0
Landschap, cultuurhistorie en archeologie	Beïnvloeding landschappelijke patronen/objecten en elementen	0/+	0/-	-
	Beïnvloeding van historische landschappelijke patronen/objecten en elementen	+	0/-	-
	Beïnvloeding van de archeologische waarden	0/-	-	
Licht	Lichthinder op natuur en mensen	0	0	0

Aspect	Beoordelingscriterium	MMA	Bepaalde groei	Sterke groei
Geluid	Verandering geluidsemissie bij geluidsgevoelige categorieën: bebouwde kom, geluidgevoelige gebouwen en terreinen, woningen en stillegebieden	0/-		
Bedrijfsschade	Ammoniakdepositie op boomteeltgewassen en potplanten	+	0/+	-
Verkeer	Gevolgen voor de verkeersafwikkeling	0	0	0
	Gevolgen voor de verkeersveiligheid	0/+	-	
Water & Bodem	Beïnvloeding van de bodemstructuur en geomorfologie	0/-	-	
	Beïnvloeding van het grond- en oppervlaktewatersysteem	0	0	0
	Beïnvloeding van de bodemkwaliteit en grond- en oppervlaktewater kwaliteit	0/+	-	

Uit de beoordeling komt in grote lijnen naar voren dat door toename in omvang en in intensiteit van de activiteiten in het buitengebied er negatieve effecten optreden voor de meeste milieuthema's. Dit geldt vooral voor het alternatief Sterke groei, hetgeen het voorkeursalternatief is van de gemeente Zundert. Het Meest milieuvriendelijke alternatief scoort voor een aantal thema's daarentegen positief, met name doordat in dit alternatief de intensieve veehouderij in kwetsbare zones afneemt en doordat de boomteelt afneemt in de beekdalen, kernrandzones en GHS en groeit in het BOG, overigens per saldo bij gelijkblijvende omvang.

RESULTATEN UIT AANVULLING INZAKE BODEM EN WATER

In de aanvulling op het MER is de invloed op de bodem- en waterkwaliteit en -kwantiteit gekwantificeerd. Samengevat komt hieruit het volgende naar voren:

Bodem- en waterkwaliteit

De boomteeltsector heeft een uitbreidingswens. Gezien de verminderingen in het aantal overschrijdingen sinds enkele jaren heeft de boomteeltsector al een belangrijke stap gezet. Voor een aantal aangetroffen stoffen (bestrijdingsmiddelen en meststoffen) is sprake van overschrijdingen van normen. De effectbeoordeling zoals gegeven in het MER wijzigt niet. De sector zal eerst moeten laten zien dat het serieus het probleem wil aanpakken, alvorens er sprake kan zijn van uitbreiding van de boomteelt in Zundert. Dit vereist commitment en een pro-actieve houding naar een aantal voorgestelde maatregelen. Deze maatregelen waarin de sector samenwerkt met de instanties (gemeente en waterschap) zijn de volgende:

- Controle en handhaving verbeteren. Hierbij eventueel aanvullend ook certificering toepassen, waarop de handhaving zich voornamelijk kan richten op die agrariërs die hier niet in participeren;
- Maatwerkoplossingen zoals:
 - Tijdstip van bespuitingen aanpassen / het toepassen van waarschuwingmodellen, in plaats van spuiten volgens vast patroon;
 - Afspoeling voorkomen door bijvoorbeeld het aanleggen van greppels;
 - Schoonmaken van spuitmachines in het veld en niet op het erf;
 - Overstappen op milieuvriendelijkere bestrijdingsmiddelen en indien nodig hierbij de aanvraag van milieuvriendelijkere bestrijdingsmiddelen bij de CTGB faciliteren;
 - Overstappen naar containerteelt, waarbij negatieve effecten zoals verdroging en afvoer van zoutconcentraat worden gemitigeerd;

- Verder toepassen van emissiearme spuittechniek;
- Toepassen van teeltvrije zone indien dit voor een bedrijf reductie van drift oplevert.

Het bestemmingsplan zelf biedt bij nader inzien maar zeer beperkte mogelijkheden, in aanvulling op reeds bestaande wet- en regelgeving. In het bestemmingsplan kan flankerend beleid worden opgenomen waarmee de gemeente aangeeft welke inspanning er wordt geleverd om de waterkwaliteit te verbeteren in relatie tot de ontwikkelingen uit het bestemmingsplan. Wel is de gemeente ook (mede)verantwoordelijk voor controle en handhaving en kan zij daar extra middelen voor beschikbaar stellen. Verder wordt de gemeente aanbevolen om actief te participeren in het boomteeltproject. Monitoring dient gecontinueerd te worden en de resultaten dienen met de sector besproken te worden, gericht op het verder reduceren van de bestrijdingsmiddelenemissies.

Waterkwantiteit

In de aanvulling op het MER is een beeld gegeven van de grondwatervergunningen. In het geval van overheidsplannen mag een vergunning worden verplaatst; nieuwe vergunningen mogen niet meer worden verstrekt. Bij het verplaatsen zal de diepte van de onttrekkingen bij beregeningsvergunningen van een diepte tussen 100 meter en 200 meter beneden maaiveld veranderen naar een onttrekking niet dieper dan 80 meter. Daarmee komen deze onttrekkingen van het derde watervoerend pakket terecht in het tweede watervoerend pakket. Door deze veranderingen zal de impact van onttrekkingen op het derde watervoerende pakket worden beperkt, waarmee de grondwatervoorraad in deze laag beter wordt beschermd. Dit betekent een lichte verbetering.

Kleine onttrekkingen worden bij verplaatsing beperkt tot 30 meter beneden maaiveld. Indien deze verplaatsing uit een beekdal plaatsvindt wordt de kwelflux hersteld, dit is een positief effect. Het effect hiervan zal echter beperkt zijn doordat het debiet van deze onttrekkingen beperkt is, het aantal onttrekkingen ten behoeve van boomteelt in de beekdalen beperkt is en de onttrekkingen voornamelijk aan de rand van het kwelgebied liggen, waar de kwel momenteel al zeer beperkt is.

Door een toename van glastuinbouw en pot- en containerteelt zal het verhard oppervlak toenemen. Het water dat op verhardingen valt wordt echter opgevangen als gietwater en binnen het bedrijf weer toegepast. In extreme weersituaties kan extra verharding leiden tot wateroverlast. In het bestemmingsplan zal in het kader van de watertoets voldoende waterberging in het plan moeten worden opgenomen.

Aanbevelingen uit het MER

Omdat de gemeente Zundert er nadrukkelijk voor kiest om de boomteeltsector zich verder te laten ontwikkelen en deze groei prominente effecten met zich brengt, is voor deze sector in onderstaande aanbevelingen met name aandacht. De volgende aanbevelingen volgen uit het MER. De aanbevelingen over waterkwaliteit en waterkwantiteit zijn genuanceerd (essentie ervan is hierboven gegeven in het tekstkader).

Boomteelt

1. De gemeentelijke visie houdt in dat de pot- en containerteelt een maximale omvang mogen hebben van 500 hectare, en dat de bovengrens voor glas ligt bij 175 hectare. Dit is niet juridisch-planologisch verankerd, maar zal door de gemeente gemonitord worden. Aanbevolen wordt om:
 - op grond van een eenduidige definitie zo spoedig mogelijk de huidige omvang in beeld te brengen van pot- en containerteelt en van glastuinbouw (inclusief ondersteunend glas);
 - uitbreiding van pot- en containervelden en kassen te koppelen aan een omgevingsvergunning (voorheen aanlegvergunning).

Op deze wijze is de monitoring geborgd en biedt het de gemeente instrumenten om daadwerkelijk een limiet te stellen.

2. De begrenzing van het BOG en de invulling ervan is ter discussie gesteld, zowel door de belangenbehartigers van milieu en natuur als door de provincie Noord-Brabant. Aanbevolen wordt om hierover in overleg te treden met deze partijen.
3. De uitbreiding van een glastuinbouwbedrijf of boomteeltbedrijf is gekoppeld aan een wijzigingsbevoegdheid binnen de agrarisch gebiedsbestemming daar omheen. Aan deze wijzigingsbevoegdheid zijn o.a. voorwaarden voor landschappelijke inpassing verbonden. Hetzelfde geldt voor nieuwvestiging van (glas) boomteeltbedrijven in het BOG. De gemeente wordt aanbevolen om tijdens de planperiode een landschapsvisie uit te werken, die o.a. als basis kan dienen voor invulling van de gevraagde landschappelijke inpassing.
4. Voor het bodemarchief is van belang dat eventueel aanwezige archeologische waarden binnen de gemeente via de omgevingsvergunning van de Wabo (voorheen aanlegvergunning in de bestemmingsplannen) beschermd worden. Afhankelijk van uit te voeren werkzaamheden zal voor een initiatief een aanlegvergunning moeten worden aangevraagd. In het kader van deze aanvraag zal worden nagegaan wat de archeologische (verwachtings)waarde ter plaatse van het initiatief is. Specifiek voor de bouw van stallen of kassen kan hier invulling aan worden gegeven door een detailonderzoek en door bouwbegeleiding.
5. De situatie op de plattelandswegen zal bij uitbreiding van de boomteelt door toename van vrachtverkeer onveiliger worden voor de andere weggebruikers. In het GVVP is een groot aantal maatregelen benoemd ter verbetering van de wegen voor gebruik door fietsers (zie bijlage 13-2 in het GVVP). Het is noodzakelijk om deze maatregelen tijdig uit te voeren. Dus vóórdat groei plaatsvindt, dient de wegenstructuur op orde te zijn om deze groei af te kunnen wikkelen.
6. Onttrekking van grondwater ten behoeve van beregening moet zoveel mogelijk worden voorkomen, door gebruik te maken van hemelwater. In de aanvulling op het MER is hierop nader ingegaan en een aantal aanbevelingen aan de gemeente gegeven (zie ook tekstkader hierboven).
7. Het streven naar groei van de boomteelt in de gemeente Zundert brengt als belangrijk risico met zich dat de oppervlaktewaterkwaliteit (blijvend) niet aan de KRW-normen kan voldoen. Met name de uitspoeling van bestrijdingsmiddelen en meststoffen is een knelpunt, zo blijkt uit diverse bronnen. In de aanvulling op het MER is hierop nader ingegaan en een aantal aanbevelingen aan de gemeente gegeven (zie ook tekstkader hierboven).
8. De gemeente wordt aangeraden te participeren in het project 'Boomkwekerij'.

Veehouderij

1. De provinciale Verordening Stikstof en Natura 2000 stuurt aan op saldering, waarbij uitbreiding in emissie/depositie op de ene locatie gepaard dient te gaan met gelijktijdige vermindering ervan elders middels en depositiebank. De gemeente wordt aangeraden de beleidsontwikkelingen hierover nauwgezet te volgen en te bezien of een eventuele uitwerking van dit beleid in het bestemmingsplan buitengebied dient te worden opgenomen.
2. Alhoewel de Natura 2000-gebieden op een dusdanige grote afstand liggen van het grondgebied van de gemeente Zundert, dat er nauwelijks nog traceerbare stikstofdepositie uit de Zundertse veehouderij optreedt, wordt het volgende

geadviseerd:

De gemeente zal bij het beoordelen van ruimtelijke initiatieven en/of een aanvraag voor een omgevingsvergunning zich er van moeten vergewissen dat er wordt voldaan aan de voorwaarden uit de provinciale verordening "Stikstof en Natura 2000" en de Natuurbeschermingswet. Dit zal één van de toetsingskaders moeten zijn bij het gebruik maken van de flexibiliteitsbepalingen "afwijkingsmogelijkheden en wijzigingsbevoegheden" in het bestemmingsplan.

3. Uit de worst case situatie blijkt dat de emissies van ammoniak en geur uit de veehouderij sterk zouden kunnen toenemen. De gemeente kan het volgende doen om dit effect op voorhand te beperken:
 - De mogelijkheid tot omschakeling naar intensieve veehouderij zou de gemeente niet kunnen opnemen in het bestemmingsplan buitengebied.
 - Door bij het beoordelen van ruimtelijke initiatieven grenswaarden te stellen aan de maximale geurbelasting, als onderdeel van de basistoets op een goede ruimtelijke ordening, kan de gemeente het risico op een te hoge achtergrondbelasting beperken.
4. Bij de modelleringen in dit MER is het uitgangspunt dat de bedrijven in werking zijn conform de vergunning. Het blijft van belang dat de gemeente toeziet op een goede uitvoering van plannen en een goede leefomgeving door op passende wijze invulling te geven aan haar controlerende en handhavende functie. Door controle en handhaving kan wellicht nog milieuwinst geboekt worden.

Hoe verder?

Op basis van de zienswijzen en het advies van de Commissie voor de m.e.r. op het ontwerpbestemmingsplan en het MER heeft de gemeente twee aanvullingen laten opstellen, alsmede deze nieuwe samenvatting van het MER inclusief aanvulling:

Hierna zal de gemeenteraad het bestemmingsplan gaan vaststellen. Dit nieuwe bestemmingsplan vervangt vanaf dat moment de vigerende bestemmingsplannen.